

[Kr. Kristensen.]

næppe vente, at aktivet fortsat vil være lige så godt. En dag vil konkurrencen fra rørsukkeret atter melde sig, som vi havde det i 30'erne, hvor dansk sukker kostede betydeligt mere at fremstille, end udenlandsk sukker kunne købes ind til. Vil dansk roesukkerproduktion så kunne klare sig i denne konkurrence? Jeg har den opfattelse, at den næppe vil kunne det. Rørsukkeret giver altid større sukkerproduktion pr. arealenhed, og det er billigere at producere. Det udgør to trediedele af verdensproduktionen i sukker, til tider mere, og selvom rørsukkerdyrkningsområder næppe fortsat kan få så billig en arbejdskraft som hidtil, så vil roesukkerproduktionen dog næppe kunne klare denne konkurrence uden en koncession. Selv i et land som USA, hvor man har en sukkerimport på 4—5 mill. t om året og en egenproduktion af 2—2½ mill. t., og det er væsentligt roesukker man har i egenproduktionen, har denne egenproduktion dog en beskyttelse på 20—25 pct., og selvom nu sukkerproduktionen herhjemme i nogle gode år kunne undvære en koncession, vil den dog blive nødvendig den dag, da konkurrencen melder sig udefra.

Dernæst er vi gået med af hensyn til den påkrævede rationalisering. Sukkerfabrikkerne står i dag ved en begyndende rationalisering, og det ville være meget ønskeligt snarest at fuldføre den både af hensyn til dyrkerne — for igennem mekaniske aflæsningsanordninger at lette arbejdet med aflæsning af roerne — og for at skabe en mere rationel oparbejdning af sukkeret i fabrikkerne. Man har i flere år ikke kunnet gøre ret meget. Det stod helt stille i krigsårene, og det er jo sådan i en sukkerfabrik, at en række processer i fabrikationen griber ind i hinanden, og det svageste led i kæden er ofte afgørende for den kapacitet, der kan nås i produktionen. Tillige vil man igennem denne rationalisering i fabrikkerne forhåbentlig kunne billiggøre produktionen, så man bedre kan møde konkurrencen fra rørsukkeret, når den til sin tid melder sig. En sådan rationalisering vil efter fabrikernes udregninger komme til at koste en 25—30 mill. kr., men en sådan investering vil ikke være forsvarlig med 1-årige aftaler, og derfor er det blevet nødvendigt med en 10-årig koncession. Det er disse grunde, der har bevirket, at vi fra venstres side giver vor tilslutning til denne 10-årige koncession.

Om selve koncessionen, som den nu foreligger her i det fremsatte lovforslag, skal

jeg ikke gå i enkeltheder. Det har den højtærede minister gjort. Den er udtryk for et kompromis, og vore bestræbelser under forhandlingerne er gået ud på at skabe en forsvarlig ordning, som der kunne arbejdes under og med tilbørlig hensyntagen til de samfundsinteresser, som knytter sig til denne vigtige produktion. Jeg finder, at begge dele er sket fyldest i det foreliggende lovforslag, såvidt som det er opnåeligt.

Lovforslaget omfatter både A/S De danske Sukkerfabrikker og Andelsselskabet Nykøbing Sukkerfabrik, og ordningen for de to selskaber er bygget op efter de samme hovedlinier.

Sukkerforliget havde været en kendsgerning på et lidt tidligere tidspunkt, hvis ikke det første forligsgrundlag havde mødt betænkeligheder fra det radikale venstres side. Når man nu ser tilbage og søger at klare sig, hvad der er nået gennem de sidste forhandlinger, vi måtte igennem på grund af de radikales betænkeligheder, er det i virkeligheden svært at gøre op, hvad der er vundet, og hvad der er tabt i den sidste slutspurt, før forliget blev en kendsgerning. Reelt opgjort ligger det vel sådan, at den endelige ordning blev 20 000 à 30 000 kr. ringere årlig for sukkerfabrikkerne end det første forlig, men dette beløb betyder ikke noget særligt stort i den omsætning, der her er tale om. Jeg vil dog gerne tilføje, at den foreliggende koncession har nok så klare linier som det første forligsgrundlag, og der vil til sin tid, når koncessionen udløber, ingen tvivl være om opsparede midler eller lignende, således som der har været det denne gang, hvor det har været et af de store stridspunkter. Der er en renere linie mellem A- og B-produktionen, end der var i det første forligsgrundlag, og det er navnlig sket efter, at sukkerstiftet er overført til A-produktionen. Ingen kan vide i dag, hvor meget den kommer til at betyde de første år — den vil imidlertid få en meget aftagende betydning. Men der er som sagt en renere linie, og der er ingen irritationsmomenter, efter at denne produktion nu er overført til A-produktionen.

Det andet punkt, som striden særlig stod om, var særkontoen på de 20 mill. kr. Det er det beløb, fabrikkerne har indtjent udenfor sukkerordningen og indtjent i henhold til årlig givne tilladelser. Denne særfond røres ikke, det ville også efter vor opfattelse være et indgreb i ejendomsretten, eftersom ingen har bestridt fabrikernes juridiske ret til denne særfond, men de 9 mill. kr. af den forrentes kun med 3½